

Пролог

Більшість подій, що назавжди перевертають твоє життя, трапляються зненацька — буває, вони промайнуть повз тебе непоміченими й ти лише згодом зрозумієш, що саме сталося. Ти несеш на руках своє маля, а потім усвідомлюєш, що той раз був останнім: його вже не так і легко підняти. Або одночасно з незнайомцем закочуєш очі із чогось кумедного, і він стає твоїм найкращим другом до скону. Або берешся за випадковий літній підробіток — і залишаєшся на цій роботі ще на двадцять років. Такі ось справи. Тож коли о 18:47 14 березня 2018 року дзеленчить мій мобільник, я й гадки не маю, що подія, якій судилося визначити моє майбутнє, відбувається просто зараз, — навпаки, бурмочу прокльони, бо бігуді заплутались у волоссі, а я вже й так запізнююся.

— Алло?

Не можу стримати усмішки, коли перемикаю телефон на гучний зв'язок і чую вітання Фредді, яким той намагається перекричати вуличний гармидер.

— Я тут, — ціджу крізь зуби, якими стискаю шпильки.

— Слухай, Лідз, у Йони проблеми з машиною, то я трохи крутнуся, заберу його, як буду повертатися. Різниці ніякої, хвилин десять, не більше.

Добре, що його тут немає, не побачить, яку пику я скривила. Хто це казав, що в шлюбі завжди троє людей? Принцеса Діана? Розумію її, бо в моєму так само — троє. Ми ще не побралися, хоча от-от це зробимо. Ми з Фредді Гантером заручені, а я офіційно *майже* найщасливіша дівчина у світі. Чому «майже»? А погляньте, що я перед цим казала, бо є я, є Фредді, а є ще цей Йона — холера його забери — Джонс.

Я все розумію. Дня не минає, щоб я не розмовляла зі своєю сестрою. Проте Еллі не стовбичить весь час поруч, не сидить на нашій канапі, не хлеще наш чай, не вимагає моєї уваги. Хоча, якщо чесно, найкращий друг Фредді не те щоб аж дуже вимогливий. Йона завжди на такому релаксі, що майже весь час проводить у горизонтальному положенні. Зрештою, я не кажу, що він мені не подобається. Але знаєте що? Подобався би набагато більше, якби мені не доводилося так часто його бачити. От сьогодні, наприклад, Фредді запросив Йону на обід, навіть не подумавши спершу запитати мене, хоча це ж мій день народження.

Я випльовую шпильки та визнаю свою поразку в боротьбі з бігуді. Роздратовано хапаю телефон.

— Боже, Фредді, ти справді мусиш? В «Альфредо» замовлено на восьму годину, вони не триматимуть столика, якщо ми запізнимося.

У мене вже є гіркий досвід: наш корпоративний обід на Різдво перетворився на справжню катастрофу, коли бусик прибув на десять хвилин пізніше. Тобто ми, у нашому вишуканому вбранні, таки попхалися до «Мак-Дональдза». Сьогодні — вечера на честь мого дня народження. Щось мені підказує, що мама не буде в захваті, якщо замість фетучині з куркою їй доведеться жувати біг-мак.

— Охолонь, Попелюшко, ти не спізнишся на бал. Обіцяю.

У цьому весь Фредді. Він ні до чого не ставиться серйозно, навіть до таких подій, які відбуваються раз на сто років, але, якщо чесно, мав би. У його світі час еластичний, мов гума, мій коханий може розтягувати його, пристосовуючи до своїх потреб або, як у цьому випадку, до потреб Йони.

— Добре, — здаюся та зітхаю, — просто пильнуй час, заради бога.

— Зрозумів, — відказує він та одразу вмикає в машині радіо. — Кінець зв'язку.

Кімнату мою заповнює тиша, і я гадаю, чи помітно буде, якщо відрізати пасмо волосся разом із бігуді, на яке воно намоталося, бо ця клята штука так і висить збоку на голові.

Ось так воно й було. О 18:47 14 березня повз мене промайнула вирішальна мить мого життя.

2018

Наяву

ЧЕТВЕР, 10 ТРАВНЯ

Фредді Гантер, знаний також як велике кохання мого життя, помер п'ятдесят шість днів тому.

Ось я клянусь йому за те, що він запізнюється та псує мені день народження, а мить по тому намагаюся збагнути, що в моїй вітальні роблять дві поліціантки: одна тримає мене за руку, друга щось говорить. А я переводжу очі з її весільної обручки на свій перстеник, який одержала на заручини.

— Фредді не може померти, — торочу. — Ми наступного року одружуємося.

Мабуть, це якийсь самозахист: я не можу пригадати всього, що сталося опісля. Пам'ятаю, як мене в поліційній машині накрив синім світлом маячок невідкладної допомоги, як сестра підтримала мене в лікарні, коли ноги підігнулися. Пам'ятаю, як повернулася спиною до Йони Джонса, коли той з'явився в кімнаті очікування — цілісінський, лише рука забинтована та пов'язка на оці. Хіба це чесно? У машину сідають двоє, а виходить з неї лише один. Пам'ятаю, що на мені була нова зелена блузка, я придбала її спеціально для того обіду. Блузку я віддала на благодійність. Ніколи не змогла б одягти її ще раз.

Від того жахливого дня я копирсалась у своїй пам'яті знову та знову, намагаючись пригадати кожне слово з нашої останньої розмови із Фредді, та знаходила тільки свої бурчання на нього — бо ж потрапляємо до ресторану в останній момент. А потім на думку спадає інше. Може, він поспішав, щоб мені догодити? Можливо, аварія сталася через мене? Боже, нехай би я сказала йому, що кохаю.

Якби знала, що це наша остання розмова, то сказала би, звісно, сказала б. Іноді я мріяла про те, щоб він прожив ще трішечки, бодай би ми могли поговорити востаннє, та не певна, чи витримало б тоді моє серце. Може, воно й на краще, коли не знаєш, що востаннє робиш щось значуще: ось мама востаннє зустрічає мене біля воріт школи, її рука так заспокійливо тримає мою маленьку долоньку; ось тато востаннє згадує про мій день народження.

А знаєте, що останнє сказав мені Фредді, коли мчав святкувати моє двадцятивосьмиліття? «Кінець зв'язку». То була така звичка, він роками казав оці дурнуваті слівця, які тепер стали мало не найважливішими у моєму житті. Мабуть, у цьому був весь Фредді — піти з такою фразочкою на вустах. Він мав таку невгамовну жагу до життя, легкість, поєднану зі вбивчим прагненням до змагання, яке захоплює, але й убиває, якщо вже на те. Мені не траплялося більше людей із таким даром — завжди знати, що й коли казати. У нього є — був — хист переконувати суперників, що вони перемогли, хоча насправді він добувся того, чого прагнув. Фредді обрав собі роботу в рекламі та злетів до висот цієї кар'єри, мов метеор: долав сходинку за сходинкою, очима завжди виглядаючи наступну вершину. Він є — був — яскравим спалахом поміж нами, людиною, яку не забудеш, він мав стати тим, чие ім'я пам'ятали б іще довго після того, як його не стало.

А тепер він пішов, трясця йому, назавжди, його машина на космічній швидкості врізалася в дуба, і я почуваюся так, ніби хтось розрізав мене зверху донизу, а горлянку зв'язав вузлом. Мені весь час не вистачає повітря, воно не повнить легені, я не можу дихати, бо постійно на межі паніки.

Лікар нарешті видав мені якесь снодійне, після того як мама наверхещала на нього вчора у вітальні, — місячний

запас якихось нових пігулок. Він не дуже хотів їх прописувати, бо, на його думку, скорботу потрібно прожити, «пройти крізь неї свідомо, щоб мати змогу вийти». Я цю фігню не вигадую — він саме такі слова сказав просто мені в обличчя кілька тижнів тому, перед тим як залишити мене з порожніми руками та піти додому, до своїх живісіньких дружиньки та діточок.

Жити близьенько до матусі — то водночас і благословення, і прокляття. Коли вона зготує свою фірмову курячу печеню та принесе її в пательні, гарячою, просто з духовки, або коли холодним осіннім ранком чекає на мене в кінці вулиці, щоб підкинути до роботи, — ось у такі моменти розумієш: це просто божа благодать, що мама живе так близько. Інша річ — коли я валяюся в ліжку, в очах у мене двоїться через похмілля і мати ввалюється до моєї спальні так, ніби мені досі сімнадцять, або коли я кілька днів не прибирала, а матінка скрізь суне свого носа, наче я одна із цих жалюгідних потіпах у реаліті-шоу. Ось тоді наша територіальна близькість — справжнє прокляття. Те саме, коли я намагаюся горювати на самоті, коли вже третя дня, а я досі не розсунула штори у вітальні, коли я так і сиджу в тій самій піжамі, у якій вона застала мене три дні тому та напередодні. Мама готує для мене чай, який я забуду випити, та бутерброди, які поховую в надрах холодильника, щойно вона піде нагору — драїти мою ванну — або надвір — виносити сміття.

Звісно, я розумію. Вона шалено прагне захистити мене, а надто зараз. Лікаря, який вагався, чи варто прописувати мені снодійне, матінка довела до такого переляку, що того тіпало. Я теж не впевнена, що слід ковтати ці пігулки, бо варто лиш почати — і тільки Бог знає, яким привабливим виявиться те забуття. Хоча гадки не маю, чого втягаю сюди

Бога. Фредді є, був та завжди міг би бути зятятим атеїстом, та і я ставлюся до всього цього дещо двоєко, і то в найкращому разі. Тож не очікую, що Бог якось доклався до призначення мені експериментальних пігулок для тих, хто нещодавно втратив близьку людину. Гадаю, лікар порекомендував приєднатися до курсу ще й тому, що мама вимагала максимально дієвого валіуму, а ці нові пігулки рекламують як м'який препарат комплексної дії. Якщо чесно, мені насправді байдуже, що вони таке. Так і запишіть: я найсумніша та найвтомленіша піддослідна морська свинка у світі.

Знаєте, у нас із Фредді було розкішне, просто казкове ліжко. Не повірите, але готель «Савой» розпродавав свої ліжка — майже за безцінь, — щоб звільнити місце для нових, і боже милый, це ліжко — воно ж просто чарівний острів епічних пропорцій. Люди спочатку очі вирачали: «Ви купуєте вживане ліжко?» «Що це ви таке втнули?» — запитала мама, ошелешена, ніби ми придбали розкладачку, викинуту з місцевого притулку для безхатьків. Ясна річ, ніхто із цих скептиків ніколи не бував у «Савой». Я теж ні, але бачила по телевізору дещо про їхні ліжка ручної роботи й достеменно знала, що отримую. Ось так і сталося, що ми відхопили найкомфортніше ліжко з радіусом із сотню миль, у якому ми з Фредді знищили безліч недільних сніданків, у якому сміялися й плакали, кохалися — так солодко й щемко.

Коли мама через кілька днів після аварії сказала, що поміняла мені постіль, то й гадки не мала, як мене зірве через цю звістку. Ніби вийшовши за межі власного тіла, я відсторонено спостерігала, як дерла нігтями дверцята пралки, як ридала, поки піна вкривала простирадла — вона змивала останні відбитки шкіри Фредді, останні сліди його запаху, змивала та зливала їх у каналізацію.

Мама стояла навколiшки поруч зi мною, намагаючись пiдняти мене, гукала на допомогу сестру. Зрештою ми просто притулилися одна до одної на строкатих дошках кухонної пiдлоги та дивилися на тi простирадла — усi троє в сльозах, бо це ж так збiса нечесно, що Фреддi бiльше немає.

Я пiсля того не поверталася до лiжка. Направду я не думаю, що вiдтак узагалi нормально спала. Так, дрiмала iнодi: головою на столi, поруч iз недоїденим снiданком, на канапi, скрутившись пiд зимовим пальтом Фреддi, стоячи, притулившись лобом до холодильника, — навiть так.

— Нумо, Лiдз, — сестра м'яко трусить мене за плече, — я пiду з тобою.

Розгублено кидаю погляд на годинник, бо, коли заплющила очi, був iще бiлий день, але зараз комусь може видаватися й затемно — мабуть, тому Еллі ввiмкнула лампи. Як це типово для неї — бути такою розважливою. Я завжди визнавала її за кращу версiю самої себе. Фiзично ми схожi: зрiст, статура, але вона темна, а я свiтла — i волосся, й очi. А ще вона добрiша за мене, часто-густо занадто добра, нiж потрiбно для її блага. Вона тут уже вiд обiду. Мама, здається, графiк чергувань склала, щоб упевнитись: я не лишуюся на самотi бiльш як годину-двi. Мабуть, той графiк висить у неї на холодильнику, мiж нотатками для закупiв, якi вона додає щотижня, та щоденником харчування для її класу зi схуднення. Любить моя мама списки складати.

— Пiдеш куди? — Я трохи випростовуюся й помiчаю в руках Еллі склянку води та пляшечку iз пiгулками.

— До лiжка, — голос у неї мов криця.

— Менi тут добре, — бурмочу я, попри те що наша канапа не таке вже й зручне мiсце для сну. — Ще ж навiть не час спати. Можемо подивитися... — Змахую рукою в бiк телевизора, що стоїть у кутку, намагаюся пригадати якийсь

серіальчик. Зітхаю, мене драгує, що мій виснажений мозок не здатний навіть на це. — Ну знаєш, отой із пабом і лисими дядьками, там ще всі весь час кричать.

Вона всміхається, закочує очі.

— А, ти про «Мешканців Іст-Енду»¹.

— Оцей самий, — відповідаю та розгублено оглядаю кімнату — де ж цей пульт, щоб увімкнути телевізор?

— Вони вже, певно, закінчилися. До того ж ти вже років п'ять, як не більше, їх не дивишся. — Вона і слухати не хоче.

Я кривлю пику:

— Дивилася. Там... там така тітка з довгими кульчиками та... ще одна, її Барбара Віндзор грає, — задираю підборіддя.

Еллі хитає головою:

— Обидві померли вже, — відказує.

«Бідні вони, — думаю я, — бідні їхні родини».

Еллі вказує рукою в напрямку сходів:

— Час до ліжка, Лідіє, — каже вона ніжно, але твердо, більше схожа на медсестру, ніж на рідну сестру.

Гарячі сльози печуть мені очі.

— Не думаю, що зможу.

— Зможеш, — рішуче каже вона, не опускаючи руки: — Що це ти надумала? Спати на канапі решту свого життя?

— І що, це так вже й погано?

Еллі нахиляється до мене, бере за руку, пляшечка з пігулками в неї на колінах.

— Досить, справді, Лідз, — переконує мене вона, — якби тут, на твоєму місці, був Фредді, ти б хотіла, щоб він міг нормально виспатися, правда?

Я киваю із нещасним виразом. Звісно, хотіла б.

¹ «Мешканці Іст-Енду» (англ. «EastEnders») — мильна опера, яку транслює канал «Bi-Bi-Ci» аж із 1985 року. (Тут і далі прим. пер.)

— Та твій привид переслідував би його до скону, поки він спати б не пішов, — каже сестра, погладжуючи мої пальці. А я намагаюся продихатися крізь клубок сліз, який постійно душить мене, відколи помер Фредді.

Дивлюся, як вона витрушує на долоню маленьку неоноворожеву пігулку. Оце й усе, що має допомогти мені піднятися? Кілька тижнів міцного сну, і я буду мов полагоджений після шторму корабель, знову готовий до відплиття?

Еллі непохитно витримує мій погляд. Моїми щоками котяться сльози, і я усвідомлюю, наскільки розбита. Емоційно й фізично я на нулі. Гірше вже нікуди. Принаймні сподіваюся, що нікуди, бо не думаю, що виживу, якщо падатиму далі. Беру пігулку, пальці тремтять, ковтаю та запиваю її. Біля дверей спальні обертаюся до Еллі.

— Я маю зробити це сама, — кажу пошепки.

Вона відгортає пасмо довгого волосся в мене з очей.

— Ти певна? — Темні очі сестри вп'ялися в моє обличчя. — Можу залишитися з тобою, поки заснеш. Якщо хочеш.

Я хлипаю, дивлячись у підлогу, і знову плачу.

— Знаю, що можеш, — я взяла її за руку й міцно стиснула, — але гадаю... краще... — не можу дібрати потрібних слів — чи то через таблетку, яка вже подіяла, чи то просто таких не було.

Еллі киває:

— Я буду тут, унизу, якщо захочеш мене бачити, гаразд? Не піду нікуди.

Пальці мої стискають ручку дверей. Я не відчиняла їх, відколи мама поміняла білизну на ліжку, не хотіла навіть випадково глянути на чисту незайману постіль, коли йшла до ванної. Я вбила собі в голову: це місце чуже, воно недоторканне, мов сцена злочину, обмежена жовтими поліційними стрічками.

— Це ж лише ліжко, — шепочу, повільно відчиняючи двері. Ніякі жовті стрічки не блокують мій вхід, ніяких монстрів немає під ліжком. Але й Фредді Гантера немає. І від цього розривається серце.

— Лише ліжко, — каже Еллі, заспокійливо погладжуючи мою спину. — Місце для відпочинку.

Але вона бреше. Ми обидві знаємо: це значно більше, ніж просто місце для відпочинку. Ця кімната — моя з Фредді спальня, ми цей дім саме через неї купували. Простора, сповнена світла, з великими розсувними вікнами та медовими дошками підлоги, на яких ясними літніми ночами місячне сяйво малювало яскраві смуги.

Хтось, певно, Еллі, уже заходив сюди та ввімкнув лампу з мого боку ліжка — чашу спокійного світла, яка так ласкаво зустрічає мене, хоча сонце ще не сіло. Сестра й постіль розстелила. Більш схоже на готель, ніж на спальню. Я зачиняю двері, й мене охоплює запах свіжої білизни. Уже немає слідів моїх парфумів, які змішувалися з лосьйоном Фредді. Немає зім'ятих сорочок, недбало кинутих на крісло, або черевиків, копнутих десь під шафу. Все охайне та сяє чистотою, як нова копійка. А я почувуюся у своєму новому житті так, немов прийшла до себе в гості.

— Це лише ліжко, — шепочу знову, сідаю на краєчок матраца. Заплющую очі, лягаю, згортаюся калачиком на своїй половині, накриваюся клаптиковою ковдрою.

На білизну для нашого ліжка з готелю «Савой» ми витратили більш ніж належало. Білі тонкоткані бавовняні простирадла, дорожчі за постіль із більшості готелів, де я коли-небудь зупинялася. Щойно тіло моє торкається ніжної тканини, я усвідомлюю, що мені вже тепло. Еллі, дорога моя сестричка, підклала мені в ліжко пляшку з гарячою водою, щоб зігріти свіжу білизну. Моє ліжко, наше

ліжку, огортає мене, немов старий друг, і я відчуваю себе винною за те, що нехтувала ним.

Лежу на своїй половині матраца, тіло сповнене болем скорботи, руки витягуються, щоб, як завжди, обійняти його. Потім я виштовхую пляшку з теплою водою до його половини, а коли постіль нагріто достатньо, пересуваюся та лягаю туди сама, притискаючи гарячу грілку обома руками до грудей. Занурюю мокре обличчя в його подушку та вию, мов поранений звір, — чужий, нестримний звук.

А потім, потроху, цей звук вщухає. Серцевий ритм зміцнюється, руки й ноги наливаються свинцевою важкістю. Мені тепло, я немов у коконі, й уперше за п'ятдесят шість днів без Фредді я не почувуюся покинутою. Я не покинута, бо ковзнула в обійми сну, я майже відчуваю, як прогинається матрац під вагою коханого, як його тіло обвивається навколо мого, його рівне дихання лоскоче мені шию. Урятуй мене від цієї темної, незвіданої безодні, Фредді Гантере. Я притягую його ближче та вдихаю його запах, занурюючись у глибокий мирний сон.

Уві сні

П'ЯТНИЦЯ, 11 ТРАВНЯ

Вам знайомі ці блаженні світанкові миті, ці літні ранки, коли сонце прокидається раніше за тебе? Уже розплющила очі, а потім знову поринаєш у сон, радіючи ще кільком годинам насолоди. Я повертаюся й знаходжу Фредді: він тут, зі мною. Відчуття полегшення таке глибоке, що я зараз здатна лише лежати неперушно й намагатися дихати в єдиному ритмі з ним. Зараз четверта, ще надто рано, щоб підійматися, тож я знову заплющую очі. Мабуть, ніколи в житті я не переживала такого абсолютного спокою. Ліжко зігріте нашими тілами, що притулилися одне до одного; золоте світло, що провіщає світанок; ледь чутна музика пташиного співу. Будь ласка, не випускайте мене із цього сну.

Наяву

П'ЯТНИЦЯ, 11 ТРАВНЯ

Ще до того, як розтуляю очі вдруге, я вже знаю: його немає. Шоста ранку, ліжко на дотик холодніше, сонячне світло сяє гостріше, пташиний спів шкребе, мов цвяхи по шкільній дошці. Фредді був тут, я знаю, він був. Я занурююся головою в подушку, міцно заплющую очі, намагаюся віднайти темряву за повіками, заснути знову. Якби я тільки змогла заснути, я б знову його знайшла.

Паніка повільно закипає, здіймається десь унизу живота. Що дужче я намагаюся розслабитися, то дужче спаляхує мій мозок, він готується до прийдешнього дня, сповненого темних думок і безнадії, з якими я не знаю, що робити. Раптом серце вібрує, вистрибує, мов заряджене якоюсь хитрою батарейкою, бо я пригадую: у мене є снодійне. Рожеві пігулки, умисно призначені, щоб вимкнути мене. Дотягуюся до пляшечки, яку Еллі поставила на тумбочку біля ліжка, хапаю її обома руками, видихаю з полегшенням, відкрочую корок та ковтаю одну пігулку.